

”Minnet efter mamma får finnas med ännu en gång”

Petra Östergren var med om det ofattbara. Känslorna efter mordet på hennes mamma kläddes i ord och blev grunden till en romantrilogi. I höst kommer första delen av *Berättelsen om Esmara*.

”Tornedalen är unik i sin historia, kultur och miljö”

EN LITEN FLICKA SITTER ENSAM I ETT HUS, traumatiserad och stum efter en ofattbar tragedi. Hennes mamma har precis slagits ihjäl och spåren efter mordet syns överallt.

Flickan sitter där hela natten, beskyddad av sin hund, innan hon blir hittad av grannen som larmar polis och ringer efter släktingar.

Det är inledningen till *Berättelsen om Esmara*. Men delvis också slutscenen i Petra Östergrens självutlämnande bok *Att komma till ro med det allra värsta*. Där berättar hon i korta bilder om uppväxten med sin alkoholiserade mor, stunderna av ren mamma/dotter-lycka, barnets och tonåringens förvirring av de ständiga sveken och det som kom att bli det värsta tänkbara slutet – mordet. Mamman misshandlades till döds av sin före detta pojkvän.

Det har gått 14 år mellan böckerna. Petra säger själv att hon ville utgå från det hon kan något om i sin nya roman. Hon kan sorg. Hon vet hur det är att mista någon man älskar. Och hur man tar sig tillbaka till ett liv som innehåller glädje igen.

Petra Östergren var 22 år när det hände. Inte en liten flicka, som bokens Esmara. Men den brokiga bakgrunden, ensamheten, sökandet efter trygghet i skuggan av äventyr och utmaningar, det delar hon med sin huvudkaraktär.

– Jag förstår att folk kan tro att Esmara är jag. Hon kommer från en liknande erfarenhet men har en annan personlighet. Hon är snarare sådan jag skulle vilja vara.

Esmara växer upp till en rakryggad ung kvinna, med stark integritet och en intensiv längtan bort från glesbygden i Kuivakangas, en by nära Övertorneå. Hon hamnar i Stockholm där hon pluggar på Handels-

högskolan samtidigt som hon börjar göra affärer på en expansiv fastighetsmarknad.

Inspirationen till huvudpersonen hittade Petra Östergren under 1990-talet då hon var inblandad i omskrivna feministbråk. Hon hade kontroversiella åsikter om kvinnor och sexualitet och drev ett eget företag med en självförsvarsmodell som affärsidé. Hon blev ett tack-samt villebråd för skvaller.

– Jag fick höra en massa vildsinta historier, men ganska snart kände jag att berättelserna egentligen inte handlade om mig, det verkade finnas ett behov av att prata om en sådan typ av kvinna. Så då tänkte jag att det vore spännande att skapa en sådan skönlitterär figur.

Idén till trilogin kom egentligen redan då. Petra skrev ner de första och sista sidorna. Sedan kom feministiska bokprojekt, flera år av offentligt debatterande och en doktorandutbildning emellan.

Historien utspelar sig till stor del i Tornedalen, där hon tillbringat sin barndoms somrar hos morföräldrarna. Mormors fars historia, som finns nedtecknad i memoarer, blev underlaget till Esmaras bakgrund.

Petra Östergren hoppar vågat mellan verklighet och fiktion. Esmaras efternamn och platserna hon kommer ifrån är autentiska medan bråken om egendomar och mark är påhittade. En karaktär, en bifigur, är hämtad direkt från verkligheten, resten är lekfullt påhittade men baserade på vänner och familjemedlemmar.

– Jag tror att de börjar bli lite oroliga däruppe, gammelmotrarna pratar mycket om det, säger Petra och skrattar till.

– Men jag tänker själv mycket på det, hur folk ska ta mina tvärvändningar mellan verklighet och fantasi. Annars har alla reagerat väldigt

PETRA ÖSTERGREN

Ålder: 45 år.

Familj: Ja, en härlig brokig sådan!

Bor: Lägenhet i centrala Stockholm, gård i Tornedalen.

Tidigare utgivna böcker: *Slå tillbaka! Handbok i självförsvar, F-ordet. Mot en ny feminism, Porr, horor och feminister, Att komma till ro med det allra värsta.*

Övrigt: Påbörjade hösten 2008 doktorandutbildning i socialantropologi vid Lunds universitet.

”Jag vill ge läsarna en upplevelse”

positivt och tycker att det är roligt. Det känns lite som om vi genomför ett kreativt projekt tillsammans.

Esmara rör sig dessutom i samma miljöer som Petra Östergren rört sig i. I den första delen får läsarna följa med in i den alternativa vänsterrörelsen, militanta feminismen och till gayvärlden – men också till miljöer som författarinnan själv bara varit i utkanten av, som fastighetsvärlden, näringslivet och överklassen.

– Hon går igenom sitt 80-, 90- och 2000-tal i trilogin. För att kunna skriva om det var jag själv tvungen att ha gått igenom det. Nu har jag det. Det har fått mig att mogna och bejaka livet på ett nytt sätt. Jag vill ge läsarna en upplevelse genom en riktig berättelse, låta dem få komma in i en annan värld.

Samtidigt finns en grundfråga som löper som en röd tråd genom hela boken: Hur överlever en ung kvinna ett trauma?

– Hur hanterar man det känslomässigt? Vad får det för effekter i livet, i kärleken och i möten med andra människor?

Men det är också en bok om kärlek och kärlekens helande kraft. Om trevande försök, tillit som långsamt byggs upp. Om en egensinnig karaktär som försöker hitta sin väg, nå toppen och ett oberoende.

Har du bearbetat din mammas död igen under arbetet med den här boken?

– Ja, jag har faktiskt det. Vissa saker som är smärtsamma i boken skrev jag på ren känsla. När man har varit med om det som jag varit med om så finns det med en varje dag. Det behöver inte vara plågsamt hela tiden, men det finns där. Och paradoxalt nog ger det en insikt om och tacksamhet över att få existera, glädjas, leka, älska och bara njuta av livet.

Kanske har arbetet med boken framför allt gjort att jag fått en djupare förståelse för mig själv och hur hennes död har påverkat mig.

– Samtidigt är det skönt att minnet efter mamma får finnas med ännu en gång, i ny form.

De senaste tre åren har Petra Östergren tillbringat tre–fyra månader om året i sin 17 kvadratmeter stora skrivarstuga i Tornedalen. Där kom *Berättelsen om Esmara* till.

Boken är fylld av vackra naturbeskrivningar, hämtade direkt från utsikten utanför skrivstugans fönster.

– Det finns en annan poetisk klang när jag skriver om Tornedalen. Att få se ut över ängarna och det bördiga jordbrukslandskapet, gå skogs promenader, se renarna beta och älgar stryka förbi i skymningen ... Det finns inte mycket som gör mig lyckligare. Tornedalen är unikt i sin historia, kultur och miljö.

Inom fyra år planerar Petra Östergren att ha del två och tre klara. Därefter hoppas hon kunna fortsätta med andra skönlitterära bokprojekt.

– Jag har flera idéer och ett påbörjat manus. Tidigare har jag alltid varit driven av att försöka förändra världen med mitt skrivande, jag har varit mer politisk och intellektuell. Det här arbetet är lustfyllt, det känns som en lyx. Jag skulle gärna göra det på heltid resten av mitt liv.

BERÄTTELSEN OM ESMARA Hon lämnar Tornedalen för Stockholm. Hon ska börja på Handelshögskolan och dessutom ta hand om släktens hyreshus på Dalagatan. Med iver och självförtroende tar sig den egensinniga Esmara an huvudstaden. Romanen tar oss med till såväl Tornedalen och en släkts starka traditioner som åttiotalets Stockholm med fastighetsboom, livligt uteliv och alternativa miljöer.

Utgivningsdag 15 september 2010 / Inbunden med skyddsomslag / Ca 400 sidor / Omslag Eric Thunfors / ISBN 978-91-642-0291-8

